

29 ЖОВТНЯ – перші вибори у Катеринівській об'єднаній територіальній громаді

№3 (3)

Наша

П'ЯТНИЦЯ,
29 вересня '17

ГРОМАДА

Василь Ломаченко – у трійці найкращих

Чемпіон світу у другій напівлегкій вазі український боксер Василь Ломаченко увійшов до трійки найкращих боксерів світу незалежно від вагової категорії за версією журналу The Ring.

Як відомо, Василь на професійній арені провів дев'ять боїв, сім з яких виграв достроково і лише один програв за дуже сумнівним рішенням суддів.

Світові експерти з цього виду спорту порівнюють Василя Ломаченка з відомим чемпіоном світу у важкій вазі американцем Мохаммедом Алі, відзначаючи його швидкість, відточену техніку.

Тепер Ломаченка в рейтингу випереджають тільки Геннадій Головкин і Теренс Кроуфорд.

3 Днем працівників освіти!

Шановні освітяни!

Першої неділі жовтня Україна відзначає ваше професійне свято. Ми з великим задоволенням приєднуємося до привітань, що ви отримуєте в ці дні. Для нас це ще одна нагода подякувати вам за працю. Навчаючи дітей, ви працюєте на майбутнє українського народу. Не сумніваємося: ви й надалі успішно виконуватимете свою місію – сіяти розумне, добре вічне, виховуватимете патріотів України.

Зичимо вам, а також ветеранам освітянської ниви міцного здоров'я, затишку і достатку в родині, невичерпної енергії, нових творчих здобутків.

**Працівники
ПАТ «Кіровоградське
рудоуправління»**

(На сторінці 2 читайте інтерв'ю колишнього директора Катеринівської школи Таїсії Іванівни Громової нашій газеті)

Відтепер школа – 12-річна

В Україні 28 вересня набув чинності закон «Про освіту», який передбачає 12-річну освіту в школі і підвищення ролі української мови. Він визначає, що мовою освітнього процесу в навчальних закладах є державна мова, але одна або кілька дисциплін можуть викладатися двома і більше мовами.

Закон передбачає, що повна середня освіта триватиме 12 років і складатиметься з початкової освіти тривалістю чотири

роки, базової середньої освіти тривалістю п'ять років, яку отримуватимуть в гімназії, і профільної середньої освіти тривалістю три роки, яку отримуватимуть в ліцеї або закладах професійної освіти. Навчання учнів за програмами 12-річної школи для початкової освіти розпочинається 1 вересня 2018 року, для базової середньої освіти - 1 вересня 2022 року і для профільної середньої освіти - 1 вересня 2027 року.

1 жовтня – Міжнародний день людей похилого віку

«Дівчата, тут – як у казці»

Гарні подарунки у вигляді продовольчих наборів отримають днями від ПАТ «Кіровоградське рудоуправління» люди похилого віку з Катеринівки, Обознівки, Олексіївки, Володимирівки, інших сіл, які входять в Катеринівську об'єднану громаду. Привіт – День людей похилого віку.

Уже не перший рік гірниче підприємство робить такі подарунки з нагоди ряду свят. До об'єднання громад їх отримували жителі Обознівки і Катеринівки. Також ПАТ «Кіровоградське рудоуправління» виплачує пенсіонерам, які працювали в руднику, по 200 гривень щомісяця. Це – ніби доплата до пенсії. Не забувають в адміністрації ПАТ й про ювілеї своїх ветеранів.

– Ось мені на вісімдесятиріччя підприємство подарувало 500 гривень, ще й харчів додало гривень на сімсот, не менше, – каже колишня працівниця під-

приємства Тамара Зайченко. – А які чудові продовольчі набори подарувало нам, пенсіонерам, рудоуправління на Новий рік! У тих наборах – все на святковий стіл. Залишалося тільки картоплі своєї зварити, решту подарував рудник. Я родом – з Баштанки, що в Дніпропетровській області. Увесь час, протягом якого тут мешкаю, підтримую зв'язки з тамтешніми своїми друзями по юності. Кажу їм: «Дівчата, тут у нас – як у казці». Вони не вірять. Тоді я конкретні приклади наводжу.

А ось що розповіла Людмила Мирна, також колишня працівниця рудника:

– Газ я проводила в помешкання, коли чоловіка мого вже не стало. Не вистачало грошей, то я сходила до керівника рудоуправління Володимира Валентиновича Кухти, і він допоміг. Стариків він дуже поважає. Якось зібрав нас,

ветеранів, щоб показати, як виглядає підприємство тепер. Я аж розхвилювалася від побаченого.

Не з чуток знає про шанобливе ставлення керівництва ПАТ «Кіровоградське рудоуправління» до пенсіонерів і Раїса Ластовка, колишня працівниця місцевої дільничної лікарні:

– Якби не рудник, хіба я газ провела б? Чоловік помер, а пенсія – мала. Пішла в сільраду, там тільки руками розвели. Тоді я – до Кухти. Володимир Валентинович заспокоїв: «Не хвилюйтеся». І рудоуправління дало мені в безпроцентний кредит гроші на котел. І у виділенні мені землі як колишній працівниці сільської соцсфери Кухта поспривав. Спасибі йому.

Олена КУЧЕРЕНКО

На фото: катеринівські ветерани з керівником підприємства Володимиром Кухтою.

Гартування морозом не буде

Незважаючи на користь низьких температур для молодого організму, учні Володимирівської школи займатимуться узимку фізкультурою не на свіжому повітрі, а у спортивному залі. У цьому запевнив кореспондента «Нашої громади» директор школи Михайло Жарун, ознайомивши з ходом ремонту приміщення, призначеного для занять фізкультурою.

У цій будівлі колись розташовувався навчальний корпус школи. Останніми ж роками вона пустувала і, як часто бу-

ває в таких випадках, занепада. Михайло Жарун, якого недавно призначено директором школи, вирішив відремонтувати її. Почали ці роботи з покрівлі. Уже перекрито частину даху, попереду – внутрішні роботи. Гроші на це дали місцеві фермери. Допомогає школі й ПАТ «Кіровоградське рудоуправління» – подбало про асфальтування шкільного майданчика, забезпечило навчальний заклад якісним доступом до інтернету, наповнило пожежну водойму.

Сергій ОХРИМЕНКО

Гроші при народженні дитини – за новими правилами

Кабінет Міністрів на засіданні в середу ухвалив постанову щодо вдосконалення надання державної соціальної допомоги дітям. Документ стосується порядку призначення та виплати державної допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання їх невідоме.

Зміни внесені у відповідності до ухваленого закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо покращення захисту права дитини на належне утримання».

Постановою також передбачено, що в разі подачі заяви для призначення допомоги при народженні дитини в електро-

нній формі з використанням цифрового підпису, органи соціального захисту населення призначатимуть таку допомогу не пізніше наступного робочого дня після отримання заяви.

Виплата коштів одноразової частини допомоги при народженні дитини буде проводитися не пізніше наступного операційного дня.

1 жовтня — День працівників освіти

Таїсія Громова: Учнівський щоденник — це не книга скарг

«Товариш Таня»

Перш за все автор цих рядків поцікавився у колишньої директорки місцевої школи, чому тут всі її називають Тетяною Іванівною.

— Про те, що за документами я — Таїсія, дізналася у шістнадцять років, коли паспорт отримувала, — пояснила Громова. — Виявляється, батько, оформляючи на мене, новонароджену, метрику, сказав, що я — Таїсія. Так у метриці і записали. При цьому всі, коли була малою, називали мене Танькою. І я так звикла до цього імені, що представлялася Тетяною чи Тетяною Іванівною, коли подорослішала.

А ось що розповіла Таїсія-Тетяна Громова, почувши запитання про те, чому вона обрала вчительську професію. Родом вона — з Кубані. Хотіла вивчитися на агронома, та мати наполягла, щоб вступала в Адигейське педагогічне училище у Майкопі. Коли здавала туди документи, була вдягнена в спідницю з плащ-намету, із зображенням нацистського орла.

— Це ж було у тяжкі п'ятдесяті роки, — сказала Таїсія Іванівна. — Люди тоді бідували. Моя спідниця з плащ-намету — фарбована бузиною. Але той чортів орел все одно проступав! А документи я загорнула в цупкий папір — шматок мішка з-під суперфосфату. Ми ті мішки в колгоспі цупили. Навчалася в педучилищі я добре. Хоча часом не було що їсти. Великими ласощами була для нас тюлька. Добре, що директор розпорядився, аби нам у їдальні на перерві видавали по пляшці ситра на двох та по булочці.

Коли Таїсія закінчувала училище, саме помер Сталін (березень 1953 року).

— Усі сумували за вождем, — пам'ятає Громова. — Я також. Бо одурманена, як всі, була. Ми, студенти, траурні пов'язки носили.

Направили на роботу її у вірменське село. Ось що Таїсія Іванівна розповіла про той етап своєї педагогічної кар'єри. Не так просто було навчити вірменських дітей російській мові. Довелося самій штудіювати вірменську. Виручав російсько-вірменський словник, в якому вірменські слова було написано російськими літерами. Частенько доводилося показувати школярам певні предмети і пояснювати, як вони називаються по-російськи.

— Іноді з цим виникали труднощі, — пригадала Таїсія Громова. — Наприклад, важко було пояснити, що таке хліб. Продемонструвати його учням не мала можливості, оскільки у вірменів немає хліба

Працюючи директором школи, вона зажила слави людини, нетерпимої до вчителів, які працювали абияк. Вона не розуміє педагогів, які вдаються до крику й образ на адресу вихованців. Водночас вона захоплюється колегами, які уміють мотивувати дітей до навчання. Її прямота і безкомпромісність не подобалися начальству, через що вона, власне, й залишила керівну посаду. Про це та інші жителька Катеринівки Таїсія Громова (мова саме про неї) розповіла кореспонденту «Нашої громади» напередодні професійного свята освітян.

в нашому розумінні, у них замість нього — лаваш. Я ставила собі завдання, щоб кожного уроку діти засвоювали десять нових слів. Отже, я дітей навчала російської, а у них вчилася їхньої. За рік опанувала розмовну вірменську. Вчителів там було заведено називати по прізвищу. Мене ж називали так: «Товариш Таня». Бо моє дівоче прізвище — Бухарьова, і воно багатьом нагадувало прізвище Бухаріна — «ворога народу». Вірмени — добрі люди, м'які, вони дітей дуже люблять. А діти — такі хороші! Там вони рано розвиваються фізіологічно. Чотирнадцятирічну дівчинку уже заміж могли віддати.

Але, як повідомила Таїсія Іванівна далі, при її спілкуванні з вірменами траплялися й випадки, які викликали в неї почуття образи.

— Якось листоноша, старий уже дідуган, перед тим, як вручити мені листа, запитав: «Ты что, его любишь?» — навела такий приклад ветеран педагогіки. — Виявляється, він читав чужі листи. А коли я тільки влаштувалася в тій школі, то ходила в штапельному платті з короткими рукавами-крильцями. І помітила, що всі сміються з мене. І я сама сміялася, поки одна вчителька не пояснила причину загальних веселощів: «Смеются, потому что ты голая». Вірменські жінки не дозволяли собі такого — ходити з оголеними руками.

У Вірменії Таїсія вчителювала два роки. За цей час встигла здобути вищу освіту (у Єреванському педінституті, форма навчання — вечірня).

«З байдужими вчителями не панькалася»

Перебралася в наш край Громова змусили особисті обставини — її чоловік, який саме закінчив гірничий технікум, направили в Катеринівку, на рудник вогнетривких глин.

— Україна мені одразу сподобалася, — згадує жінка. — Українська мова — дуже милозвучна. На мій же рідній Кубані говорі — грубий.

Першим місцем роботи Громової в Україні стала школа в Грузькому. За словами Таїсії Іванівни, прийняли її грузьківські педагоги вороже, розцінивши її прихід як наступ на їхні інтереси (споконвічна вчительська боротьба за так звані години). Та згодом непорозуміння зникли. На третій рік роботи в Грузькому Таїсію Іванівну призначили завучем школи. Потім їй запропонували посаду директора восьмирічки в Катеринівці. За словами Громової, вона спробувала відмовлятися, бо дуже полюбила роботу в Грузькому, хоч ходити туди доводилося пішки з Катеринівки (де чоловікові дали житло). Та тодішній керівник райвно Дмитро Стельмухов (про нього Таїсія Іванівна відгукується дуже тепло) змусив її обійняти посаду директора школи в Катеринівці.

— Уже працюючи директором восьмирічки в Катеринівці, я протягом кількох місяців ще ходила вчителювати в Грузьке, бо не могла покинути своїх учнів посеред навчального року, — сказала Таїсія Громова. — А директором я тут працювала до 1982 року.

Як пояснила екс-очільниця школи, вона не змогла залишатися на цій посаді надалі через власний характер. Її обурювали деякі накази, які віддавав дехто з районного начальства. Це були накази на зразок: «Тетяно Іванівно, ви ж конячку купіть п'ятизіркового для перевіряючих і передайте в районо». Дратувало також, коли її відривали від уроку на беззмістовні телефонні розмови з районним начальством. За словами Громової, воно, те начальство, навіть лякало нею молодих спеціалістів, яких направляло в Катеринівку. Не заперечуючи, що суворо обходилася з деякими вчителями, Таїсія Іванівна стверджує, що для цього були підстави. Колишня керівниця школи згадала й про конкретний такий випадок:

— Була в нас вчителька, яка окомилуванням займалася — виправляла в роботах своїх учнів помилки не червоним чорнилом, а синім. Щоб показати, які в неї грамотні вихованці. Я її на цьому піймала. Ще я не терпіла, коли вчитель іде на урок непідготовленим, коли педагог не хоче підвищувати свій рівень, виконує свої обов'язки абияк.

За словами Громової, вона, директорка, іноді особисто перевіряла після вчителів письмові роботи їхніх учнів. Сама ж, щоб бути на професійній висоті, постійно працювала над собою.

— Ледачі, байдужі люди у нас не затримувалися, — Таїсія Іванівна повела мову про результат своїх суворих заходів. — А залишалися педагоги від Бога, професіонали.

До найталановитіших, найпрацьовитіших вчителів, з якими їй довелося працювати у Катеринівці, Таїсія Громова відносить Вадима Смотренка, Ольгу Унгуриян, Миколу Бур'янова, Олену Цибульську, Надію Дудку, Віру Носовську, Галину Мамалигу, Валентину Ткаченко. Дуже високої думки Таїсія Іванівна і про Алевтину Шеховцову, нині покійну, яка вчителювала у Грузьківській школі.

Про педагогічну методику Надії Дудки, котра працювала вчителем початкових класів в Катеринівській школі, екс-директорка розповіла детальніше. І вдалася до такого прикладу:

— Уявіть собі, хтось із учнів, граючись на шкільному подвір'ї, розбив шибку — у нас таке часто траплялося. Вчителі реагували на це по-різному. Дехто — бурхливо. А Надія Григорівна Дудка, дай їй Боже здоров'я, підійде до того хлопчика, обійме його і скаже: «Ех, Ваню! Ти ж надалі не чини так». А в дитини вже й сльози на очах.

— Є вчителі, які поспішають викладати матеріал, а коли хто з дітей не встигає його «перетравити», ще й ображають його, — продовжила розповідати Таїсія Громова. — Так на дитину вишається ярлик відстаючої. Вона й хоче навчатися добре, та однокласники сприймають її як гіршу за них. Надія Григорівна Дудка такого не допускала. Вона уміла мотивувати дітей до навчання. Вона ніколи не обривала дитину наказом «Сідай!», коли та відповідала неправильно. Бо вчителька усвідомлювала: це тільки відбіє у дитини бажання вчитися. Бачила я й вчителів, які перетворили щоденники учнів на книгу скарг. Деякі писали навіть таке: «Яблуко їв!». Ото вже гріх, ото вже проблема! А Надія Григорівна писала в щоденнику

тільки слова вдячності. І якщо виникали якісь проблеми з поведінкою, вона уміла їх розв'язувати. Узагалі, вчителями початкових класів у нас були хороші педагоги. За винятком однієї, яка не навчила учнів ні читати, ні писати. Та з нею попросалася. Я з такими не панькалася. Критерій якості вчительської роботи — рівень знань дітей. А катеринівські учні на олімпіадах займали перші місця. У тому числі — з математики. Наша школа належала до найкращих в районі, вона стояла в одному ряду із Соснівською, Соколівською і Аджамською. Якби ж наша школа та була середньою! Тоді багатьом нашим випускникам була б пряма дорога в інститут.

Нагорода за чесність і принциповість

Розповіла Таїсія Громова й про те, як, намагаючись заохотити одного з учнів до навчання, вдалася до хитрощів.

— Той хлопчик навчався поганенько, і однокласники ставилися до нього як до відстаючого. Він був у класі як чужий. Щоб якимось ствердитися, бувало, піде до молодших школярів і когось із них відлупцює. Тоді я вирішила змінити стосунки його з однокласниками. І вдалася до обману. Залишившись з тим хлопчиком сам-на-сам, наказала йому, щоб він на наступний урок зазубрив матеріал. І досі пам'ятаю: ми саме вивчали складні безсполучникові речення. І от — урок. Під кінець я підняла того учня. Він так добре відповів! Одна дівчинка навіть вигукнула: «Поставте йому п'ятірку!». А хлопчина мало не плакав на радощах. Такого ставлення до себе він ще не знав. Він побіг додому (саме велика перерва була) і приніс однокласникам півдиряблук. Після того його справи в навчанні пішли значно краще. А згодом, коли ми ставили «Ревізора», я довірила йому роль Хлестакова. Підготувала його до цього задалегідь, дала можливість вивчити роль раніше, ніж іншим. Нам потім за цю постановку дали грамоту районного рівня. Авторитет же того хлопчини серед однокласників усе міцнів. Він і технікум потім без трійок закінчив. Ось як багато важить підтримка середовища! Треба дати дитині надію!

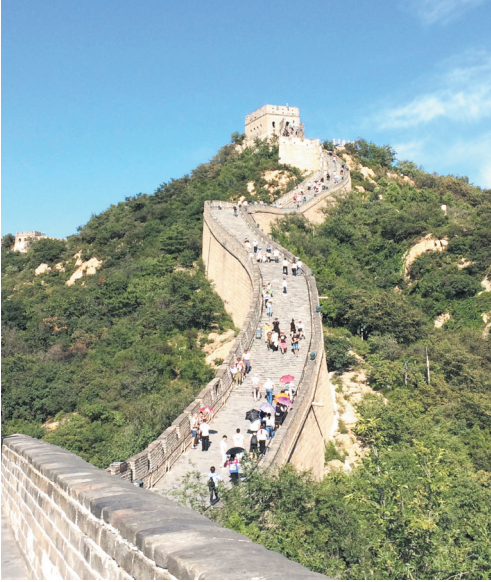
За словами Громової, прямота, принциповість коштували їй посади. Але не тільки проблемами оберталися для неї ці риси. Про один з таких випадків вона розповіла з подробицями:

— Якось я у складі ради райвно вирушила в одне село, щоб розібратися в поведінці вчителя мови і літератури. Його звинуватили в «тяжкому злочині»: влаштувався ще й ваговим у колгосп, чим зганьбив високе звання радянського педагога. Прибувши в ту школу, я наполягла, щоб заслухали, так би мовити, винуватця. Запросили його. Він і каже, що пішов підробляти в колгосп, бо в нього забрали половину його вчительської ставки, а йому ж — сім'ю годувати. Виявилось, що ті півставки віддали племінниці директора. Я заявила, що це зброблено незаконно. Мене підтримали інші члени ради. Права вчителя було поновлено. Хоча мені й телефонували з райвно, казали: що ж ви, мовляв, Тетяно Іванівно... Через два роки після того до мене на вчительській конференції підійшла незнайома дівчина і вручила букет. Я оторопіла: «За що?».. А дівчина пояснила: «Ви врятували нашу сім'ю». То була дочка вчителя, у якого спробували відібрати півзарплати, ще й звинуватили у неподобстві.

На завершення розмови Таїсія Громова сказала, що приєднується до всіх привітань, які висловлюватимуться 1 жовтня на адресу вчителів та ветеранів освіти.

Віктор ІВАНЕНКО

Про дороги. Китайські дороги – це мрія українських автомобілістів. Вислів «хоч яйцем покоти» – про них, настільки вони рівні, що за містом, що в самому місті. І ми марно намагалися за вісім днів побачити хоч кілька заасфальтованих вибоїн, врешті-решт змушені були зробити висновок, що ямковий ремонт доріг – це винахід радянської доби, успадкований Україною. У Китаї його не використовують через дорожнечу (щороку доводиться ремонтувати одну й ту саму ділянку), тут керуються філософською сентенцією: хочеш бути багатим – починай будувати якісні дороги. Китайці хочуть бути багатими, тому й дороги їхні сьогодні – одні з найкращих у світі і дуже зручні для водіїв, бо не обставлені рекламними щитами й кіосками та магазинчиками, як у нас.

Про столицю. Пекіну тисячі років, а він постає сучасним мегаполісом із безліччю банків, фірм, готелів, навчальних закладів. У ньому мешкає понад 23 мільйони чоловік, а він чистий і дуже зелений. Кожну вулицю від будівель відділяє зелена зона з ідеально рівними газонами, доглянутими кущами й деревами. Немає жодної сухої бадилінки, гілки, бо все поливається, й проблеми з водою для цього не існує, адже під парками і скверами побудовано резервуари, в яких збираються й очищаються вуличні стоки. Взагалі Пекін, незважаючи на свої гігантські масштаби, видається дуже затишним і зручним для життя.

Про житло і пільги. Всюди, де довелося побувати, ми не побачили жадликих нетрів. На місці старих будинків зводять

ся сучасні, як правило, 25–30-поверхові. Кватири надаються на виплату, чому сприяє добре продумана кредитна політика. За розмірами тамтешні квартири відрізняються від наших. Скажімо, загальна площа двокімнатної квартири нашого гіда Ван Ци (для нашої зручності він називав себе Мішею) становить 110 квадратних метрів. Щомісячна плата за комуналь-

КИТАЙ – країна дисципліни і порядку

На початку вересня група українських журналістів (у тому числі й автор цих рядків) відвідала Китайську Народну Республіку.

Уже з перших кроків на китайській землі стало розуміло, що перебуваємо в незвичайній країні. Нашому захвату немає меж, адже тут усе вражає – і якісні дороги, і суцільні потоки транспорту, і високі будівлі, і дбайливо збережені архітектурні та історичні пам'ятки, і самі китайці – дуже дисципліновані і завжди усмінені, готові допомогти, навіть якщо ти можеш пояснити своє бажання тільки на пальцях. Та про все по порядку.

ні послуги – 150 юанів (близько 600 грн). Вона різко збільшується в опалювальний сезон (2–3 місяці), але, як зізнався Міша, не настільки, щоб його сім'я змушена була обмежувати себе в чомусь. Ще одна деталь – у Китаї відсутні пільги і субсидії, які дуже поширені в нас, тут за комунальні платять усі однаково.

Про роботу і заробітну плату. Немає необхідності повторювати, що китайці – працьовита нація. Вони й справді багато працюють, значно більше, ніж ми. Якщо ми щотижня маємо два вихідні, а через різні свята – і три, й чотири, то китайці всього один день відпочивають. І щорічна відпустка в них дуже коротка – сім днів. Натомість за свою працю вони отримують винагороду в кілька разів більшу, ніж ми. Сьогодні працюючий китаєць отримує щомісяця в середньому понад 700 доларів США (17–18 тисяч гривень). Безробіття майже відсутнє, самі китайці стверджують, що без роботи тут тільки той, хто не хоче працювати, бо роботи на всіх вистає.

Про китайців. Китайці не одягнені у темно-сині роби і не ходять строем, як було раніше. Вони дуже сучасні, що видно навіть по одягу – модному й не дешево. Цікавляться культурою й

історією, відвідують культурницькі заходи, музеї. Дуже цілеспрямовані, досягають поставленої перед собою мети. Багато вчать. На вулицях не побачиш відвертих поцілунків, дівчат з оголеними пупами – все в міру, цивілізовано. Взагалі, складається враження, що китайці, на відміну від нас, уже перехворіли багатьма «хворобами росту».

Про наших у Китаї. Наших співвітчизників у Китаї стає все більше й більше. Сюди вони їдуть, як правило, на запрошення. У місті-порту Нінбо, наприклад, нас запросили на підприємство, спеціально збудоване для українських фахівців із матеріалознавства. Для них тут створені найкращі, які тільки можна побажати, умови і для праці, і для життя. Працюють вони на оборонку Китаю, бо в Україні їхні знання і досвід нікому не потрібні. До слова, сьогодні в нашій країні багато студентів освоюють китайську мову, отже, відтік кращих умів до Піднебесної тільки зростатиме.

Про політику, демократію і ЗМІ. Вражаючих здобутків у підвищенні рівня життя

Про тих, хто після зарплати не поспішає додому

Про любителів перехилити чарчину з числа працівників катеринівського рудника написала газета “Зоря комунізму” за 30 грудня 1965 року. “Працівники кар’єра після отримання зарплати заходять до їдальні, — розповідається в районці. — Окремо сідають “мазисти”, окремо “татристи” і “кразисти”. Машиністи екскаваторів знають і тих, і тих — сідають, де більше друзів. За склянкою вина і говорять про роботу, про наболіле. Багато робітників, прихопивши дітям цукерок, через півгодини підводяться і йдуть додому. Невеличка група залишається. З’являється горілка...”

Закінчується ця публікація так: “Хочеться вірити, що не розмінюється людина на чарку горілки”.

Канікули по-піонерськи

«Хорошу справу роблять піонери» — під таким заголовком 20 січня 1966 року опубліковано замітку про те, як провели зимові канікули піонери Катеринівської школи. У публікації (автор Н. Трошина) розповідається, як школярі побували на екскурсії в руднику вогнетривкої глини, як створили на честь ударників цього підприємства шкільний стенд «Передовики праці», як почали оформлювати другий стенд — «Вони кували Перемогу», присвячений місцевим учасникам війни. Повідомляється, що діти, аби зібрати матеріали для цього стенда, зустрілися з ветеранами М. Запорожченком, М. Саліпом, М. Смирницьким, Л. Максютіним, О. Арбузовим. Також зазначено, що учні готуються до відзначення шестиріччя своєї школи.

китайці досягли за однопартійної системи, відсутності недержавних профспілок і приватних засобів масової інформації, що важко зрозуміти нам, демократичним і дуже вільним. А справа в тому, що Комуністична партія Китаю стала головним реформатором країни, при цьому не втручаючись у роботу підприємств. Сьогодні її завданням є удосконалення реформ. Щодо ЗМІ, то вони всі державні, але працюють на засадах світової журналістської практики. Тут не допускається обслуговування журналістами підприємств, окремих політиків, що стало нормою для українських колег.

Про корупцію. Сьогодні в Китаї не розстрілюють корупціонерів на центральній площі столиці, як було ще років десять тому. Але бажаних мати нетрудові доходи стало помітно менше. Знову ж таки — завдяки вдумливій політиці. У Китаї багато зроблено для відокремлення чиновників від бізнесу, а ще тут кожен факт отримання хабаря закінчується судовим вироком. Невідворотне і швидке покарання — головна зброя в боротьбі з цим негативним явищем.

Валерій М'ЯТОВИЧ

P.S. Ця незабутня подорож до Китаю відбулася завдяки ініціативі голови Одеської обласної організації Національної спілки журналістів України Юрія Работіна та за сприяння Генерального консульства Китаю в Одесі, за що їм велика подяка.

В. М.

Про це писала «Зоря комунізму»

Багато років Кіровоградська районна газета «Зоря комунізму» (нині – «Зоря») була літописцем життя району. Часто на її сторінках ішлося і про життя села Катеринівки, про роботу місцевого кар’єру. Ось, зокрема, про що вона писала.

Екскаватор привабив його відразу

«Коли постало питання, кого з робітників рекомендувати на районну Дошку пошани, ми, наче змовившись, всі разом назвали ім'я Петра Івановича Трибоя», — так починається публікація «Гордіть робітничого колективу» за 1 травня 1965 року (автор — П. Громов, секретар парторганізації кар’єру вогнетривкої глини). Далі розповідається: «Десять років тому у кар’єрі з’явився стрункий юнак у гімнастерці. Яка професія приваблює вчорашнього воїна, неважко було помітити. Петро не зводив очей з кубового екскаватора Е-1004, який працював на «вскриші». Бажання задовольнили, хлопець став учнем машиніста. Не встигли до нього звикнути в колективі, як треба було переводити на постійну роботу. Ніхто з нас не сумнівався, що складну машину передаємо у надійні робітничі руки. Треба було бачити, з якою любов’ю оглядав він свого екскаватора, як мастив вузли, як кожного ранку готував його до роботи. Трудолюбивий солдат одразу почав задавати тон у змаганні навіть з досвідченими робітниками. А зараз у нас немає кращого екскаваторника, ніж Петро Трибой. Нам здавалось, що він у своїх виробничих пошуках вже досягнув, як кажуть, «потолка». Але нещодавно, коли Петра Івановича прийняли кандидатом у члени КПРС, він у складних умовах зими і при-

мхливої весни на 120 процентів виконав план першого кварталу. Так у колективі зростають, гартуються молоді кадри».

Випереджаючи час

Людям, яким не довелося жити в радянські часи, не зрозуміті фрази: «На видобутку вогнетривкої глини в рахунок 1966 року вже трудяться робітники П.Мельник, А.Винтенко, С.Мельник, Н.Журкін, А.Дударев, А.Топчій та інші» (газета за 4 листопада 1965 року). А смисл тут такий: названі люди до початку листопада 1965-го виконали річні зобов’язання і взялися за виконання плану на 1966-й.

Як Катеринівку передали Обознівській сільраді

4 грудня 1965 р. опубліковано інформацію «Село стає містом». Ідеться ось про що: «Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 20 листопада 1965 р. селище міського типу Лелеківку включено в смугу міста Кіровограда. Селищу залізничної станції Лелеківка Обознівської сільради присвоєно найменування — селище Лелеківка. Рішенням облвиконкому у складі Кіровоградського району утворена Обознівська сільрада з центром у селі Обознівці. Їй підпорядковано села Обознівку, Катеринівку і Нове, які входили до складу ліквідованої Лелеківської селищної ради».

Будуть і морози, і снігопади

Зима 2017 – 2018 років не надто відрізнятиметься від попередніх.

Перший сніг випаде у листопаді. У грудні слід чекати великих снігопадів. Температура повітря цього місяця буде мінливою — від +5 до -15 градусів.

У першій половині січня в Україні лютуватимуть морози. Поступово погода перетворюватиметься на туманну. Наприкінці місяця знову прийдуть сильні морози — до -25 градусів.

На початку лютого настане потепління. Та вже через кілька днів розпочнуться снігопади, і стовпчик термометра знову опуститься до позначки, характерної для зими. Потім — знову потепління. Під кінець лютого природа подарує багато снігу.

До такого прогнозу схиляються багато синоптиків. Чи правильний він, побачимо уже незабаром.

У матеріалі «Ним пишається Володимирівка», опублікованому в попередньому номері газети, помилково вказано ім'я Олега Кулі. Перепрошуємо в нього за помилку.

Ще й на 150 весіллях відіграв на гармошці

1 жовтня відзначатиметься Міжнародний день музики. Скориставшись цим приводом, кореспондент «Нашої громади» вирушив в Олексіївку, щоб зустрітися з тамтешнім жителем Олександром Тітком – ветераном культурницької ниви, талановитим гармоністом, привітати його з професійним святом та поспілкуватися про музику і про життя.

Насамперед же автор цих рядків попросив Олександра Миколайовича згадати, за яких обставин гармошка стала його пристрасстю.

— Граю з 1945 року, — не без гордості повідомив Тітко. І одразу ж уточнив, що народився він 1938-го у Білорусії (на вигляд йому й не даси стільки років). За словами музиканта, першим його інструментом була губна гармошка, привезена з Німеччини дядьком-фронтовиком.

— Я швидко освоїв її і розважав грою однолітків, — згадав Олександр Миколайович. — До речі, у своїй родині я — не перший музикант. Брати двоюрідні грали на гармошках. Один завідував клубом. Мені ж дуже хотілося мати таку гармошку, як у них, — міхову, не губну. У шістнадцять років я заготовив сіно, щоб продати його і купити інструмент. А мама з вітчимом те сіно продали. Я образився, зібрав речі, щоб податися в Україну, ось у ці краї. Чому саме сюди? Бо тут у селі Могутньому, тоді воно називалося П'ятоіванівкою, працювали наші земляки. Отже, на третій день після Пасхи я і ще п'ятеро хлопців з мого села найняли кульгавого Федора, щоб той відвіз нас на човні до Пінська. Прибувши туди, ми повечеряли біля річки. Там двоє з нас ви-

рішили повернутися додому. А ті, що не передумали, в тому числі я, — на потяг. Добралися ним до Києва. Потім пересіли на інший потяг, зійшли з нього у Малій Висці. Пішки дійшли до П'ятоіванівки, де й влаштувалися в колгоспі. На яку роботу? Спершу корми запарювали для худоби. Першу свою зарплату я вирішив витратити на гармошку. Удвох з товаришем, також Сашком, пішов заради цього у Кіровоград. Там нам трапився солдат, який показав магазин, де продавалися гармошки, і допоміг нам вибрати інструменти. Це був серпень 1955 року. А коли мені в колгоспі дали зерна, відвіз його матері в Білорусію. Згодом перебрався в Аврамівку, це недалеко від Могутнього. Аврамівка дуже схожа на моє рідне село в Білорусії...

Як розповів Олександр Тітко далі, у 1956 — 1957 роках чи не щовечора після праці в колгоспі він ішов до аврамівського клубу, де збиралася молодь. З учасників тих вечірків він був не єдиним власником гармошки, але володів інструментом найкраще.

— Тож всі чекали, поки я прийду на гуляння, — зауважив Тітко. — Без мене не обходилися ні в школі, ні в клубі.

1957 року Олександра призвали на військову службу. В армії він теж брав участь у художній самодіяльності. Звісно ж, як гармоніст. Повернувшись 1961 року в Аврамівку, продовжив працювати в колгоспі. А коли випадала вільна година — брав гармошку і йшов розважати односельчан. Популярність гармоніста Тітка серед молоді належним чином оцінило кол-

госпне керівництво, відправивши його 1967 року у школу керівників художньої самодіяльності, яка діяла в обласному центрі. Там Тітко і опанував баян (інструмент з набагато більшими можливостями, ніж у гармошки), навчився нотній грамоті, мистецтву аранжування і т.п. Повернувшись в Аврамівку дипломованим музикантом. Йому довірили клуб, який тоді (до 1971 року) підпорядковувався колгоспу. На посаді завідувача клубу Олександр Тітко виправдав сподівання колгоспного начальства. Культурницьке життя в селі розквітло.

На підтвердження того, що працював творчо і добросовісно, Олександр Тітко показав газету «Зоря комунізму» за 1 травня 1973 року, де в публікації «Полюбили хлопця в селі»

йдеться про те, як він піднімав культуру в Аврамівці. Там розповідається, що чи не в кожній аврамівській родині — учасник художньої самодіяльності. Повідомляється, що на кущовому конкурсі високо оцінено було виступи аврамівських аматорів — хористів, учасників молодіжного ансамблю, оркестру народних інструментів, читців, танцюристів. Підкреслюється, що найбільше аплодисментів дісталось оркестру народних інструментів, створеному Олександром Тітком.

— 31 рік пропрацював я завклубом в Аврамівці, поки й на пенсію не вийшов, — продовжив розповідь Тітко. — І гуртками керував там, і обов'язки художнього керівника виконував. За цей час ще й відіграв на гармошці на 150 весіллях. Не рахую іменин, проводів в армію та інших святкувань. Разом зі мною співала і грала на бубоні дружина Єлизавета (на жаль, вона не дожила до цих днів). А коли стали в моді електроінструменти, молодший син Віктор увійшов у ВІА, створений в нашому клубі. Віктор теж грав на весіллях у складі ВІА. Музику люблять й інші сини — Микола і Сергій...

Як розповів Олександр Тітко, він ще й належав до найактивніших учасників програми обласного телебачення «Киньте все, гармошка грає!». У той період він на повну реалізував і свої композиторський та поетичний таланти. Так, Тітко складає пісні.

З кінця 1990-х років Олександр Миколайович живе в Олексіївці. Частенько з його доглянутого подвір'я долинають звуки гармошки. Сусіди не дивуються, адже знають: гармошка — супутниця життя цієї неординарної людини.

Сергій ЧОРНИЙ

Ваше здоров'я

Глід — ліки для серця і мозку

Восени дозріває глід. Він відомий у народній медицині як засіб для зміцнення серця. Лікарські речовини, що містяться у гліді, розширюють просвіт судин серця, насичуючи його киснем і знижуючи прояви ішемії. Крім того, глід перешкоджає розвитку атеросклерозних змін, що також сприяє забезпеченню кровопостачання і живлення

серця. Знижуючи збудливість нервової системи, глід дозволяє нормалізувати і серцевий ритм. Тому його можна використовувати для лікування тахікардії та аритмії.

У народній медицині різні види гліду застосовують для лікування порушень нервової системи: безсоння, збудливості, нервового виснаження, мігрені. Приготувати настій з гліду дуже просто. Дві столові ложки ягід залити 0,5 л холодної води, довести до кипіння і кип'ятити впродовж 3-5 хвилин. Коли вистигне, пити протягом доби невеликими ковтками.

Рецепти від осінньої застуди

Молоко з медом: розвести 1 столову ложку меду в склянці теплого молока і випити невеликими ковтками при застуді, грипі, кашлі (за день випивати 2-3 склянки).

Мед із соком лимона: 100 г бажано липового меду і сік 1 лимона розчинити у 800 мл кип'яченої води. Випити протягом дня при застуді або грипі.

Настій звіробою з медом: 2 столові ложки сухої подрібненої трави звіробою залити в термосі склянкою окропу, настояти 1-2 год., процідити, розвести мед до смаку і пити настій теплим по 1/2 склянки 2-3 рази на день при гострих респіраторних захворюваннях, грипі, ангіні, бронхіті.

Чай з малиною і медом: приготувати чай з плодів малини (1:10) і пити його теплим по 0,5-1 склянці 3-4 рази на день при ГРЗ.

Малина з медом: взяти 2 столові ложки сухих ягід малини (або 100 г свіжих), залити в термосі склянкою окропу, настояти 0,5-1 год., додати 1 столову ложку меду (бажано липового), розмішати і випити перед сном як потогінний і протизапальний засіб.

Потогінний чай з медом: змішати в рівних кількостях сухі квітки і ягоди малини, 2 ст. л. суміші залити в порцеляновому чайнику склянкою окропу, настояти 12-15 хвилин і пити теплим, розчиняючи мед до смаку, по 0,5-1 склянці 3-4 рази на день при хворобах органів дихання та грипі. Мед,

особливо липовий, має сильну потогінну дію. Ефект його підсилюється, якщо поєднати з чаями, настоями і відварами квіток липи, плодів і листя малини, травною мати-й-мачухи та інших лікарських рослин.

Чай з квіток липи з медом: 3 столові ложки сухих подрібнених квіток липи залити в порцеляновому чайнику склянкою кип'ячої води, настояти 8-10 хвилин і пити теплим по 0,5-1 склянці з медом (розчиняти його до смаку) тричі на день як потогінний і жарознижувальний засіб при застудних хворобах і грипі, а також для їх профілактики. Настій квіток липи має антимікробну, потогінну та протизапальну дію.

Медовий напій з лимоном: у склянці теплої кип'яченої води розмішати 25 г меду, додати сік половини лимона і випити при застудних хворобах і грипі. Напій допомагає зняти симптоми нездужання, має лікувальну і зміцнювальну дію.

Цибуля з медом: приготувати настій цибулі (1:20) і змішати його навіпіл з медом. Цим розчином промивати порожнину носа і глотки 3-5 разів на день у період епідемії грипу.

Заготовки на зиму

Капуста з перцем та огірками

2 кг капусти, по 500 г цибулі, огірків, болгарського перцю, 1 головка часнику, 1 пучок петрушки. Для маринаду: 1 скл. олії, 150 мл 9%-го оцту, 1 скл. цукру, 2 ст. л. солі.

Дрібно нашаткувати капусту, цибулю порізати півкільцями, огірки — кружальцями, перець — соломкою. Подрібнити зе-

лень. Часник пропустити через часничницю. Всі овочі помістити в миску. Змішати цукор, сіль, оцет, олію. Отриманим маринадом залити овочі і залишити на 2 год. Розкласти салат у стерилізовані банки і пастеризувати у ємності з водою 20 хв. Закалати кришками, перевернути, вкрити ковдрою і залишити до повного охолодження.